

Adatszerkezetek

10. Hasító (hash) táblák

Vekov Géza

2023. május 3.

Hasító (hash) tábla

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések
Láncolás
Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete
Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Feladat

Tároljuk el a barátaink telefonszámát úgy, hogy minnél könnyebben hozzá tudjunk férni.

Hasító (hash) tábla

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések
Láncolás
Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Feladat

Tároljuk el a barátaink telefonszámát úgy, hogy minnél könnyebben hozzá tudjunk férni.

1	0755548975
2	0745698102
3	0740123497
4	0771236458
5	0756585820
6	0744147852
...	...

Ötlet: tároljuk a telefonszámokat egy tömbben

Hasító (hash) tábla

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések
Láncolás
Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete
Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Feladat

Tároljuk el a barátaink telefonszámát úgy, hogy minnél könnyebben hozzá tudjunk férni.

1	0755548975
2	0745698102
3	0740123497
4	0771236458
5	0756585820
6	0744147852
...	...

Ötlet: tároljuk a telefonszámokat egy tömbben

De: Célszerű lenne név-telefonszám párokat eltárolni

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Hasító (hash) tábla

Hasító (hash) tábla

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Adatok

A hasító (hash) tábla a tömb általánosítása:

- Az "index" bármilyen érték lehet.
- **Kulcs-érték** párokat tárolunk el (pl. név-telefonszám), ahol
  - a **kulcs** az index,
  - az **érték** a táblában tárolt adat
- **Fontos:** több lehetséges kulcs van, mint hely a hasító (hash) táblában.

Hasító (hash) tábla

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Adatok

A hasító (hash) tábla a tömb általánosítása:

- Az “index” bármilyen érték lehet.
- **Kulcs-érték** párokat tárolunk el (pl. név-telefonszám), ahol
  - a **kulcs** az index,
  - az **érték** a táblában tárolt adat
- **Fontos:** több lehetséges kulcs van, mint hely a hasító (hash) táblában.

Cél

- Eltárolni egy (folyamatosan változó) adathalmazt

Hasító (hash) tábla

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás
Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Műveletek

- Beszúrás (*)
- Törlés (*)
- Keresés (*)
- * adott kulcs alapján

Megjegyzés

$O(1)$

- ha megfelelően van implementálva
- nem "rossz" bemenetre

Hasító (hash) tábla

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás
Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Műveletek

- Beszúrás (*) - $O(1)$
- Törlés (*) - $O(1)$
- Keresés (*) - $O(1)$
- * adott kulcs alapján

Megjegyzés

$O(1)$

- ha megfelelően van implementálva
- nem "rossz" bemenetre

Hasító (hash) tábla

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Adott

U - univerzum, a lehetséges kulcsok halmaza

- általában nagyon nagy méret

Hasító (hash) tábla

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Adott

U - univerzum, a lehetséges kulcsok halmaza

- általában nagyon nagy méret

Cél

Eltárolni egy $S \subseteq U$ adathalmazt

- általában reális méret

Hasító (hash) tábla

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Adott

U - univerzum, a lehetséges kulcsok halmaza

- általában nagyon nagy méret

Cél

Eltárolni egy $S \subseteq U$ adathalmazt

- általában reális méret

Megoldás

- n - cellák száma
- hasító (hash) függvény: $h : U \rightarrow 0, 1, \dots, n - 1$
- A hasító (hash) tábla egy n **elemű tömb**:
  - x -et a $h(x)$ -dik helyen tároljuk

Hasító (hash) tábla

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

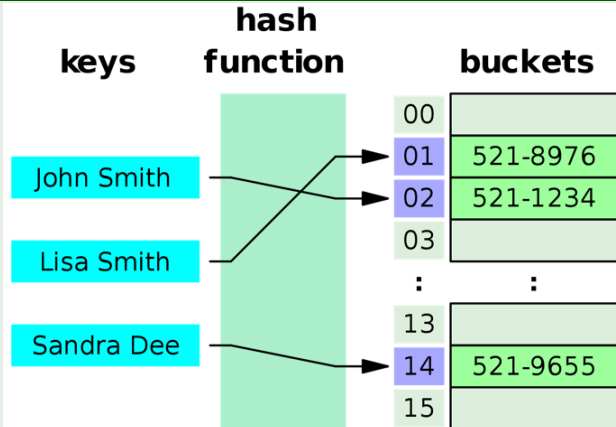
Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

Felmerülő kérdések

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

- Hogyan kezeljük az ütközéseket?
- Mekkora legyen a hasító (hash) tábla mérete?
- Mi történik, ha megtelik a hasító (hash) tábla?
- Milyen hasító (hash) függvényt használjunk?

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás
Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete
Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Ütközések

Ütközés

különböző $x, y \in U : h(x) = h(y)$

- Az ütközések előfordulása nagyon gyakori, szinte minden esetben fellép

Kezelési stratégiák

- Láncolás, keresőfa
  - a hasító (hash) tábla egyes indexein egy-egy láncolt listát tárolunk
  - a hasító (hash) tábla egyes indexein egy-egy PF fát tárolunk
- Nyílt címzés
  - egy indexen kizárólag egy értéket tárolunk
  - több megoldás létezik (lineáris próba, kvadratikus próba, kettős hashelés, stb.)

Láncolás

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

- A hasító (hash) táblában minden elem valójában egy láncolt lista
- A műveletek kiegészülnek azzal, hogy az aktuális kulcs által meghatározott pozíción levő listát be kell járni.

Futási idő

Keresés, törlés:

- Ideális esetben: $O(1)$
- Legrosszabb esetben: $O(n)$

Megjegyzés

- Elvileg szükség lehet **rendezett listára**, hogy gyorsabb legyen a keresés, DE
- Ha jó a hasító (hash) függvény, akkor a listák rövidek lesznek, és nincs szükség a rendezésre, mert a keresés így is nagyon gyors lesz.

Láncolás

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás
Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: kulcs mod 7 (tábla mérete: 7)

0	
1	
2	
3	
4	
5	
6	

Láncolás

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás
Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: kulcs mod 7 (tábla mérete: 7)

■ Beszúr(50)

0	
1	50
2	
3	
4	
5	
6	

Láncolás

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás
Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: kulcs mod 7 (tábla mérete: 7)

0	700
1	50
2	
3	
4	
5	
6	

■ Beszúr(700)

Láncolás

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás
Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: kulcs mod 7 (tábla mérete: 7)

0	700
1	50
2	
3	
4	
5	
6	76

■ Beszúr(76)

Láncolás

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás
Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: kulcs mod 7 (tábla mérete: 7)

0	700
1	50 → 85
2	
3	
4	
5	
6	76

■ Beszúr(85)

Láncolás

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás
Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: kulcs mod 7 (tábla mérete: 7)

0	700
1	50 → 85 → 92
2	
3	
4	
5	
6	76

- Beszúr(92)

Láncolás

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás
Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: kulcs mod 7 (tábla mérete: 7)

0	700
1	50 → 85 → 92
2	
3	73
4	
5	
6	76

■ Beszúr(73)

Láncolás

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás
Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: kulcs mod 7 (tábla mérete: 7)

0	700
1	50 → 85 → 92
2	
3	73 → 101
4	
5	
6	76

■ Beszúr(101)

Nyílt címzés

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Nyílt címzés

- minden elemet ténylegesen a hasító (hash) táblában tárolunk
- minden cellában egyetlen elem található
- ütközés esetén alternatív indexet keresünk a beszúrandó elemnek
  - pl. Hozzáadunk 1-et az indexhez

Nyílt címzés - Műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Beszúrás(k)

- addig “próbálkozunk”, amíg találunk egy üres cellát ahol elhelyezhetjük k -t

Pédául

Beszúrandó elem: x

Tábla mérete: n

- ha a $[h(x)\%n]$ cella foglalt, akkor megpróbáljuk elhelyezni x -et a $[(h(x) + 1)\%n]$ cellában
- ha a $[(h(x) + 1)\%n]$ cella foglalt, akkor megpróbáljuk elhelyezni x -et a $[(h(x) + 2)\%n]$ cellában
- ha a $[(h(x) + 2)\%n]$ cella foglalt, akkor megpróbáljuk elhelyezni x -et a $[(h(x) + 3)\%n]$ cellában
- ...

Nyílt címzés - Műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete
Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Keresés(k)

- addig “próbálkozunk”, amíg megtaláljuk a k -t, vagy egy üres cellához érünk.

Törlés(k)

- ha csak egyszerűen törölünk egy kulcsot, akkor a törlés után *a keresés nem biztos, hogy sikerrel jár.*
- tényleges törlés helyett, csupán megjelöljük a cellát “*törölt*”-ként

Megjegyzés

- beszúráskor helyezhetünk el elemet “törölt” cellába
- kereséskor ha “törölt” cellát találunk, akkor nem állítjuk le a keresést, hanem tovább haladunk amíg vagy megtaláljuk a keresett elemet, vagy egy üres cellát találunk.

Nyílt címzés - lineáris próba

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Lineáris próba

- Lineárisan “próbálkozunk” a következő cellával
- A leggyakoribb “rés” az elemek között 1

Nyílt címzés - lineáris próba

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás
Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: kulcs mod 7 (tábla mérete: 7)

0	
1	
2	
3	
4	
5	
6	

Nyílt címzés - lineáris próba

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: kulcs mod 7 (tábla mérete: 7)

■ Beszúr(50)

0	
1	50
2	
3	
4	
5	
6	

Nyílt címzés - lineáris próba

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás
Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: kulcs mod 7 (tábla mérete: 7)

0	700
1	50
2	
3	
4	
5	
6	

■ Beszúr(700)

Nyílt címzés - lineáris próba

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás
Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: $\text{kulcs} \bmod 7$ (tábla mérete: 7)

0	700
1	50
2	
3	
4	
5	
6	76

■ Beszúr(76)

Nyílt címzés - lineáris próba

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás
Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: $\text{kulcs} \bmod 7$ (tábla mérete: 7)

0	700
1	50
2	85
3	
4	
5	
6	76

- Beszúr(85) - ütközés az 1-es indexen

Nyílt címzés - lineáris próba

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás
Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: kulcs mod 7 (tábla mérete: 7)

0	700
1	50
2	85
3	92
4	
5	
6	76

- Beszúr(92) - ütközés az 1-es indexen

Nyílt címzés - lineáris próba

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: kulcs mod 7 (tábla mérete: 7)

0	700
1	50
2	85
3	92
4	73
5	
6	76

- Beszúr(73) - ütközés az 3-as indexen

Nyílt címzés - lineáris próba

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás
Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: kulcs mod 7 (tábla mérete: 7)

0	700
1	50
2	85
3	92
4	73
5	101
6	76

- Beszúr(101) - ütközés az 3-as indexen

Nyílt címzés - lineáris próba

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: $\text{kulcs} \bmod 7$ (tábla mérete: 7)

0	700
1	50
2	85
3	92
4	73
5	101
6	76

Töröljük a 85-öt!

Nyílt címzés - lineáris próba

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: kulcs mod 7 (tábla mérete: 7)

0	700
1	50
2	85
3	92
4	73
5	101
6	76

Töröljük a 85-öt!

■ $h(85) = 1$

Nyílt címzés - lineáris próba

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: kulcs mod 7 (tábla mérete: 7)

0	700
1	50
2	85
3	92
4	73
5	101
6	76

Töröljük a 85-öt!

- $h(85) = 1$
- $A[1] = 85$?

Nyílt címzés - lineáris próba

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: kulcs mod 7 (tábla mérete: 7)

0	700
1	50
2	törölt
3	92
4	73
5	101
6	76

Töröljük a 85-öt!

- $h(85) = 1$
- $A[1] = 85$?
- $A[2] = 85$? $\rightarrow A[2] = \text{törölt}$

Nyílt címzés - lineáris próba

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: $\text{kulcs} \bmod 7$ (tábla mérete: 7)

Keressük a 92-t!

0	700
1	50
2	törölt
3	92
4	73
5	101
6	76

Nyílt címzés - lineáris próba

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: kulcs mod 7 (tábla mérete: 7)

0	700
1	50
2	törölt
3	92
4	73
5	101
6	76

Keressük a 92-t!

- $h(92) = 1$

Nyílt címzés - lineáris próba

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: kulcs mod 7 (tábla mérete: 7)

0	700
1	50
2	törölt
3	92
4	73
5	101
6	76

Keressük a 92-t!

- $h(92) = 1$
- $A[1] = 92$?

Nyílt címzés - lineáris próba

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: kulcs mod 7 (tábla mérete: 7)

0	700
1	50
2	törölt
3	92
4	73
5	101
6	76

Keressük a 92-t!

- $h(92) = 1$
- $A[1] = 92$?
- $A[2] = 92$?

Nyílt címzés - lineáris próba

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: kulcs mod 7 (tábla mérete: 7)

0	700
1	50
2	törölt
3	92
4	73
5	101
6	76

Keressük a 92-t!

- $h(92) = 1$
- $A[1] = 92$?
- $A[2] = 92$? nem, de törölt, ezért folytatjuk

Nyílt címzés - lineáris próba

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: kulcs mod 7 (tábla mérete: 7)

0	700
1	50
2	törölt
3	92
4	73
5	101
6	76

Keressük a 92-t!

- $h(92) = 1$
- $A[1] = 92$?
- $A[2] = 92$? nem, de törölt, ezért folytatjuk
- $A[3] = 92$? → megtaláltuk

Nyílt címzés - lineáris próba

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: $\text{kulcs} \bmod 7$ (tábla mérete: 7)

Szúrjuk be a 70-et!

0	700
1	50
2	85
3	törölt
4	73
5	101
6	76

Nyílt címzés - lineáris próba

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: kulcs mod 7 (tábla mérete: 7)

0	700
1	50
2	85
3	törölt
4	73
5	101
6	76

Szúrjuk be a 70-et!

- $h(70) = 0$

Nyílt címzés - lineáris próba

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: kulcs mod 7 (tábla mérete: 7)

0	700
1	50
2	85
3	törölt
4	73
5	101
6	76

Szúrjuk be a 70-et!

- $h(70) = 0$
- $A[0]$ *foglalt*

Nyílt címzés - lineáris próba

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: kulcs mod 7 (tábla mérete: 7)

0	700
1	50
2	85
3	törölt
4	73
5	101
6	76

Szúrjuk be a 70-et!

- $h(70) = 0$
- $A[0]$ *foglalt*
- $A[1]$ *foglalt*

Nyílt címzés - lineáris próba

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: kulcs mod 7 (tábla mérete: 7)

0	700
1	50
2	85
3	törölt
4	73
5	101
6	76

Szúrjuk be a 70-et!

- $h(70) = 0$
- $A[0]$ foglalt
- $A[1]$ foglalt
- $A[2]$ foglalt

Nyílt címzés - lineáris próba

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: kulcs mod 7 (tábla mérete: 7)

0	700
1	50
2	85
3	törölt
4	73
5	101
6	76

Szűrjük be a 70-et!

- $h(70) = 0$
- $A[0]$ *foglalt*
- $A[1]$ *foglalt*
- $A[2]$ *foglalt*
- $A[3]$ törölt

Nyílt címzés - lineáris próba

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Példa

- kulcsok: 50, 700, 76, 85, 92, 73, 101
- hasító (hash) függvény: kulcs mod 7 (tábla mérete: 7)

0	700
1	50
2	85
3	70
4	73
5	101
6	76

Szűrjük be a 70-et!

- $h(70) = 0$
- $A[0]$ *foglalt*
- $A[1]$ *foglalt*
- $A[2]$ *foglalt*
- $A[3]$ törölt $\rightarrow A[3] = 70$

Nyílt címzés - lineáris próba

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Hátrányok

Csoportosulás (clustering)

- Sok egymás utáni elem csoportosulhat, és egyre nehezebb lesz üres cellát találni a táblában
- A keresési idő megnő a csoportosulások kialakulásával

Nyílt címzés - kvadratikus próba

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Kvadratikus próba

- Minden i . iterációban az i^2 . cellával “próbálkozunk”

Például

Beszúrandó elem: x

Tábla mérete: n

- ha a $[h(x)\%n]$ cella foglalt, akkor megpróbáljuk elhelyezni x -et a $[(h(x) + 1 \cdot 1)\%n]$ cellában
- ha a $[(h(x) + 1 \cdot 1)\%n]$ cella foglalt, akkor megpróbáljuk elhelyezni x -et a $[(h(x) + 2 \cdot 2)\%n]$ cellában
- ha a $[(h(x) + 2 \cdot 2)\%n]$ cella foglalt, akkor megpróbáljuk elhelyezni x -et a $[(h(x) + 3 \cdot 3)\%n]$ cellában
- ...

Nyílt címzés - kvadratikus próba

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Megjegyzés

- Nem jön létre csoportosulás.
- Csak akkor garantált a működés, ha
  - a tábla csak félig telik meg
  - a tábla mérete prímszám

Nyílt címzés - dupla hasítás

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hasítás -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Kettős hashelés

- Két hasítófüggvényt használunk:
  - h_1 határozza meg a kezdeti indexet
  - h_2 határozza meg a lépésközt, amivel egy következő szabad pozíciót keresünk

Például

Beszúrando elem: x

Tábla mérete: n

- ha a $[h(x)\%n]$ cella foglalt, akkor megpróbáljuk elhelyezni x -et a $[(h_1(x) + 1 \cdot h_2(x))\%n]$ cellában
- ha a $[(h_1(x) + 1 \cdot h_2(x))\%n]$ cella foglalt, akkor megpróbáljuk elhelyezni x -et a $[(h_1(x) + 2 \cdot h_2(x))\%n]$ cellában
- ha a $[(h_1(x) + 2 \cdot h_2(x))\%n]$ cella foglalt, akkor megpróbáljuk elhelyezni x -et a $[(h_1(x) + 3 \cdot h_2(x))\%n]$ cellában
- ...

Nyílt címzés - dupla hasítás

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Megjegyzés

- Csak akkor garantált a működés, ha
  - h_2 soha nem lehet nulla, mert végtelen ciklust kapnánk
  - a tábla mérete prímszám vagy kettő hatványa
  - Ha a tábla mérete kettő hatványa, akkor a lépésköz páratlan legyen.

Láncolás vs. nyílt címzés

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hasítás -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Összehasonlítás

Láncolás	Nyílt címzés
[+] Egyszerűbb implementálni	[-] Bonyolultabb implementálni
[+] A hasító (hash) tábla soha nem telik meg	[-] A hasító (hash) tábla betelhet
[+] Kevésbé érzékeny a hasító (hash) függvény "minőségére"	[-] A hasító (hash) függvényt úgy kell megtervezni, hogy elkerüljük a csoportosulást
[+] Többnyire akkor használjuk, amikor nem tudjuk előre, hogy milyen mennyiségű és típusú kulcsunk van	[+] Többnyire akkor használjuk, amikor ismerjük előre a kulcsok mennyiségét, és azok típusát.
[-] Extra tárhelyigény a láncolás miatt	[+] Nincsen láncolás
[-] Helypazarlás: bizonyos cellákat soha nem használunk	[+] Az ütközések miatt, egyébként üresen maradó cellákat is felhasználunk
[-] Összességében gyengébb teljesítmény, a láncolt lista használata miatt	[+] Jobb teljesítmény, mivel minden adat egy táblában van

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Hasító (hash) tábla mérete

Teljesítmény

Ha sok az ütközés, és telített a hash táblánk, akkor a teljesítmény romlik:

- Minél több elemet tárolunk el, annál gyakoribbak lesznek az ütközések.
- **Láncolás:** hosszabb listák → hosszabb keresési idő
- **Nyílt címzés:** telített tábla → nehezebb üres helyet találni

Mindkét esetben: időigényesebb műveletek

Teljesítmény

Ha sok az ütközés, és telített a hash táblánk, akkor a teljesítmény romlik:

- Minél több elemet tárolunk el, annál gyakoribbak lesznek az ütközések.
- **Láncolás:** hosszabb listák → hosszabb keresési idő
- **Nyílt címzés:** telített tábla → nehezebb üres helyet találni

Mindkét esetben: időigényesebb műveletek

Cél

$O(1)$ idejű műveletek

Telítettség

A hasítótábla telítettsége - telítettségi tényező:

$$\alpha = \text{eltárolt objektumok száma} / \text{cellák száma}$$

- A teljesítmény az α telítettségi tényező növekedésével arányosan csökken.
- A hatékony működéshez elengedhetetlen, hogy a tábla telítettségét kontroll alatt tartsuk:

→ újra-hashelés

Telítettség

Hash táblák esetén, melyik ütközés kezelési stratégia használható akkor is, ha a hash táblánk megtelt (azaz a telítettségi arány, $\alpha \geq 1$).

- nyílt címzés
- láncolás
- egyik sem
- mindkettő

→ www.menti.com - 2019 1811

Újra-hashelés - *rehashing*

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás
Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

**Újra-hashelés -
rehashing**

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Újra-hashelés

- A tábla újraméretezését jelenti

Újra-hashelés - *rehashing*

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Újra-hashelés

- A tábla újraméretezését jelenti
- Minden beszúráskor **ellenőrizzük a telítettséget**
- Amennyiben a telítettség meghalad egy előre meghatározott korlátot (alapértelmezetten 0.75), akkor szükséges az **újra-hashelés**:

Újra-hashelés - *rehashing*

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Újra-hashelés

- A tábla újraméretezését jelenti
- Minden beszúráskor **ellenőrizzük a telítettséget**
- Amennyiben a telítettség meghalad egy előre meghatározott korlátot (alapértelmezetten 0.75), akkor szükséges az **újra-hashelés**:
  - Létrehozunk egy új táblát, mely kétszer akkora, mint az eredeti tábla
  - Bejárjuk az eredeti táblát, és minden elemet beszúrunk az új táblába (a hasítófüggvényben csak a tábla méretét változtatjuk meg)
  - Töröljük a régi táblát

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Hasító (hash) függvény - mellékelve

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Hasító (hash)
tábla

Ütközések

Láncolás

Nyílt címzés

Hasító (hash)
tábla mérete

Újra-hashelés -
rehashing

Hasító (hash)
függvény -
mellékelve

Alkalmazások -
mellékelve

Alkalmazások - mellékelve